

***Årsmødet 2024** Blev holdt i Lavuen i Klosterheden. Inden årsmødet inviterede vi først til en ekskursion omkring forvaltningen af naturen i Klosterheden ved Skovstyrelsens lokale naturformidler Tanja Kirkeby Kaiser. Hun fortalte rigtig fint, om de sidste årtiers hedepleje og drift af skoven, som har fået et meget større fokus på biodiversitet end tidligere tiders prioritering af drift.

Naturprisen 2024 blev tildelt Julietta Jensen for hendes store arbejde omkring naturformidling. Dels som Højskolelærer på SeniorHøjskolen, hvor hun i årtier har formidlet Vestjysk natur for kursister fra alle afkroge af Danmark, men også i forhold til at formidle i lokalmiljøet.

Efterfølgende gik vi direkte til **Årsmødet 2024** hvor der blev serveret en pragtfuld gryderet tilberedt over bål. Det lignede i det lidt råkolde vejr. Der blev aflagt årsberetning, diskussion og valg til bestyrelsen. Kristian Tikjøb Olsen blev genvalgt til bestyrelsen, og Cathrine Lejsgaard Isaksen blev valgt som suppleant. Ved årsmødet slutning var der således en vakant plads, men heldigvis valgte Cathrine på det efterfølgende konstituerende møde at tage den vakante plads. Kort inde i det nye år meldte Rasmus Lund og Lykke Elmo sig som suppleanter. **Konstituering:** Formand Kristian Tikjøb Olsen, Næstformand John Bjerregaard Clausen, Sekretær Johan Stubkjær Madsen, Cathrine Lajsgaard Isaksen, Ivan Møller Sørensen, og Niels Ørum Kirk. Suppleanter Lykke Elmo og Rasmus Lund.

***Arbejdet i bestyrelsen.** Det har været et meget travlt arbejdsår. Vi har afholdt 10. bestyrelsesmøder og en del arbejdsgruppemøder. Vi har haft mange spændende og vigtige sager vi har skullet forholde os til, og kan glæde os over en god opbakning og arbejdsindsats fra ad hoc'ere.

Formand og næstformand har deltaget i forårets DN Grønne Landsmøde, og vi deltager også i det endags repræsentantskabsmøde der følger umiddelbart efter vores årsmøde i år.

Bestyrelsen har også aktivt deltaget i de 3 DN Vestjylland samrådsmøder, hvor der på tværs af DN-afdelinger arbejdes med nationale og regionale problemstillinger, kampagner og videndeling.

Der har været afholdt to møder i kommunens Natur- og Miljøråd. Hvor vi har skubbet meget på for at det store borgerinddragende arbejde omkring Gjelleroddes helhedsplan kunne få en endelig politisk afslutning. Det er til dato ikke lykkedes helt. Der afventer stadig nogen politisk behandling og høringer. Forhåbentlig kan sagen komme i hus, inden et nyt byråd indtager deres pladser. Vi skulle nemlig begynde forfra!

Vi har afgivet en lang række høringssvar om større eller mindre sager. En enkelt sag er vi gået videre med og anket. Det drejer sig om et beskyttet vandhul, et såkaldt dødishul på golfbanen, som klubben ønskede sløjfet, men hvor vi i DN ikke var tilfreds med den erstatningsnatur der kunne tilbydes i stedet. Det område der blev peget på som erstatning var i forvejen beskyttet natur. Derfor ankede vi og vandt sagen.

Vi har også anket brugen af gummigranulatet (gl. bildæk) i den nye kunststofgræsbane på Lemvig Stadion. Brugen af dette produkt forbydes af EU i 2032. Der findes organiske alternativer og en helt ny type "kunstgræs". Det sidste ca. 80% dyrere pt.

Ændring i bestyrelsen. Niels Ørum Kirk trak sig fra bestyrelsesarbejdet i september. Stor tak til Niels for det arbejde han har lagt i bestyrelsen. Desværre har Lykke og Rasmus også trukket sig som suppleanter, men også de skal have stor tak for det arbejde de har lagt i bestyrelsen i indeværende år. Heldigvis fortsætter de som ad hoc'ere.

***Medlemstallet** medio oktober 2025 er på 300, et medlemstal vi er stolte af i forhold til Lemvig Kommunes indbyggertal.

***Kommunikation** Nyhedsbreve, Hjemmeside, Facebook og annoncering.

Der er udsendt 5 nyhedsbreve hvilket ikke er helt tilfredsstillende, idet der foregår så meget som kan have interesse. På Facebook flager vi en del for vores arrangementer og vi har stor nytte af at dele vores opslag i gruppen "Det sker i Lemvig Kommune". Vi har været nødsaget til at holde lidt igen med vores annoncer i lokalavisen, for når vi spørger de tilstedeværende så er det andre kanaler de har reageret på.

I det daglige er der for lidt tid til vores kommunikation, her kunne vi godt bruge en ad hoc'er eller flere.

***Ud på tur og arrangementer**

16. Jan. Fugle ekskursion til Thorsminde og Bøvling Fjord i samarbejde med DOF.

27. Jan. Nytårskur for aktive og ad hocere.

12. Apr. Familieekskursion i Klosterheden i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse.

12. Maj. Cyklistforbundet og DN bl.a. Hygum Bakke, Engbjerg Kirkestierne og de nye kunstinstallationer i Klinkby.

20. Maj. Stivedligeholdelse i sødalsfredningen.

21. Maj. Ekskursion i Sødalsfredningen

22. Maj. Stivedligeholdelse i Kabbel fredningen

29. Maj. Ekskursion i Aa-mølle fredningen og Toftum Bjerge.

11. Juni Biodiversitet hos årets Naturprisvinder Julietta Jensen.

12. juni. Cyklistforbundet og DN. De bølgers og bakkers land med udgangspunkt fra Nr. Nisum

21. Juni Kystvandring på Thyholm i samarbejde med DN Naboforeningerne.

11. Aug. Cyklistforbundet og DN, Fokus på den nye gå og cykelrute fra Trans Kirke til Fjaltring.

01. Sep. Ekskursion til de nye vandrestier i Engbjerg og Vesperne.

03. Nov. Naturpolitisk Valgmøde og Årsmøde.

***DN affaldsindsamlingen 2025 uge 14 april måned**

For 19. gang afholdt DN i fællesskab med Lemvig Kommune, Landboforeningen Fjordland, Mediehuset Lemvig, Lemvig-Thyborøn Handel og turisme og ikke mindst 13 sogne-, beboer- og borgerforeninger, 1 grundejerforening, 9 børne- og skoleinstitutioner i Lemvig Kommune samt Lemvig Roklub. Ca. 1100 deltagere.

***De 3 fredede områder.**

Ved hjælp vores ad hoc-personer blev der i maj/juni måned lavet stivedligehold i Sødalen og i Tannebækdalen samt Aa-mølle/Jeppes Led. Med denne indsats lever DN op til vores forpligtigelser i forhold til fredningerne. Men vi mangler stadig plejeplaner for de tre fredningerne fra Kommunens side.

***Samarbejde med Skovgaard Energy om at skabe maksimal natur i solcelleparker.**

I Ramme/Vejling er de naturligt hjemmehørende frø som vores ad hocere har indsamlet til udsåning på de magreste jorde i solcelleparken kommet i jorden. Det bliver spændende og følge om disse frø kan etablere sig i en jord som er påvirket af rigtig megen fosfor fra grisegylle. Vi kan konstatere at de 6 oprensede vandhuller/dødishuller allerede viser gode tegn på naturgenopretning, og vi kan også se at dyr og fugle finder området mere interessant end de tidligere marker med monokultur. Vi forventer snart at afslutte en endelig natur- og plejeplan for området og at have vores infostander på Nr. Lisbjergvej færdig.

I det planlagte VE-anlæg i Nees har Skovgaard Energy fået udarbejdet en biologisk baseline undersøgelse på de eksisterende arealer i forhold til den nuværende flora og fauna. Det med henblik på senere at få dokumentation for om teorien holder: nemlig at solceller i Skovgaards koncept vil have et større potentiale for biodiversitet end på traditionelle og konventionelle drevne marker.

I den forbindelse har DOF (Dansk Ornitologisk Forening) oprettet Nees Hede som et såkaldt FINN projekt (Fugle I Ny Natur). Her er der på lignende vis optalt fugle i området inden parken er etableret (en baseline), for siden at følge udviklingen under konstruktion og drift.

Vi er desuden i samarbejde med DN Struer og Holstebro langt inde i planlægningen af Klimapark Nordvestjylland, der skal forsyne et kommende PtX-anlæg i Idomlund med strøm.

***Vedvarende energi VE.**

For de 15 VE anlæg der var i forundersøgelse fra Kommunens side sidste år er de 12 taget af bordet. Solcelleanlægget ved Pindstrup i den sydvestlige del af Klosterheden gennemføres. To ansøgninger er blevet udskudt, det drejer sig om ansøgning 14 om flere vindmøller syd for VE-anlægget Vejling/Ramme, og ansøgning 15 vindmøller i Klimapark Nees.

Der er flere årsager til dette foreløbige resultat. Naboers forståelige protester, DNs ønsker om hensyntagen til borgerne og maksimal natur i projekterne for at kunne acceptere, og endelig at det for tiden ikke er muligt at afsætte al strømmen. Når tiden engang kommer, hvor elnettet er udbygget til at sende strømmen videre, så kommer vi nok i samme situation igen. Så på sigt må vi være klar til at tage kampen op igen.

***Natura 2000 handleplaner**

I vores område er vi begunstiget af 3 Natura 2000 beskyttelses områder. Det drejer sig om N65 Nisum Fjord, N224 Flyder Å og Klosterhede og endelig N28 Agger Tange. Det er store arealer, der er lagt ud til naturbeskyttelse med en forpligtigelse om, at der ikke må ske forringelser. Igennem årene er de fine intentioner om at beskytte kun blevet til ord, og fx kan vi se et stigende pres på natur og vandkvalitet. Men her med de nye planer er der kommet lidt skred i tingene.

I **Klosterheden** er der skabt mere naturpleje bl.a. ved store græssende dyr.

I **Nisum fjord** er der realiseret to nye vådområde projekter. Det første projekt er et resultat af vores ihærdige dialog med DTUs testcenter for vindmøller i Høvsøre. Vi har ved hver "tilpasning" af centret kæmpet imod ekspropriationer og forringelser for naturen. I sin tid da man flyttede den sydlige mølle ud i natura 2000 området, erstattede man bare arealerne med nogle ligegyldige marker. Men her ved den sidste tilpasning hvor møllerne skal forhøjes til 275m, blev naturen kompenseret med 34,5 ha naturgenopretning i det sydvestlige hjørne af Indfjorden. Dette projekt er lige gennemført og det bliver spændende at følge med i hvordan naturen udvikler sig.

Der skal drænes meget på DTUs testcenter for at de store møller står sikkert. Drænvandet herfra er tidligere pumpet direkte ud i Nisum fjords rørzone. Da området også dyrkes intensivt med gødsning og pesticider, er det nu dejligt, at der for bl.a. EU-midler er etableret et stort minivådområde, hvor drænvandet fra det store areal på sigt vil leje kvælstof og fosfor. Herefter ledes vandet ud igennem rodzonen til Nisum fjord.

Lemvig Kommune har gennemført et spændende projekt på Bøvling klit, hvor man har ændret på hydrologien på en del af strandengene. Strandenge er en af de mere sjældne biotoper i Danmark og EU. Den kendetegnes ved jævnlige oversvømmelser af salt og brakvand, hvilket giver mulighed for sjældne plantesamfund der er saltvandstolerante. Strandengen er også vigtig for de mange fugle der holder til her og er især vigtig for de mange vadefugle som ellers er på tilbagegang i verden. Projektet har lukket en del af afvandingsgrøfterne og etableret små skrab som bliver til fugtige små vandhuller. Men for at de nu mere våde enge forbliver sådan, er det bydende nødvendigt at arealerne vedligeholdes af græssende store dyr.

Gjellerodde. Vi har i DN Lemvig i adskillige år forsøgt at få sat en fremadrettet plejeplan på dagsordenen for Gjellerodde. Lemvig kommune er ejer, og stedet er ikke fredet, men omfattet af Natura 2000 reglerne samt Miljøbeskyttelsens §3 for bl.a. vandfladerne og diverse plantesamfund. Området er igennem årene blevet mere og mere påvirket af en stigende menneskelig aktivitet, og laden stå til, i forhold til pleje af naturen. Med en stigende turisme og endnu flere sommerhuse i området er det en bydende nødvendighed, at der tages mere hensyn til naturen, som i de sidste årtier stort set kun er gået tilbage. Derfor var vi glade da kommunen tog initiativ til borgerinddragelse om forvaltningen i foråret 2024. Her var der fem grupper der arbejdede med 5 forskellige problematikker. Efterfølgende har der været nogen sendrægtighed i at samle op på resultaterne og i skrivende stund, foreligger der et udkast for en helhedsplan, der endnu ikke er endelig politisk færdigbehandlet. Vores håb er at det bliver vedtaget inden det nye byråd træder til.

***Den grønne trepart**

I juni 2024 indgik regeringen, DN, Landbrug & Fødevarer og en række andre organisationer "Aftalen om et Grønt Danmark".

Hovedelementer i aftalen

At mindst 400.000 hektar landbrugsjord, hvilket er 15 procent af det nuværende areal, ikke længere skal dyrkes intensivt, men i stedet blive til skov, vådområder og natur.

Meget mere skov. 250.000 hektar ny skov, heraf 100.000 hektar ny urørt skov. Det er mere end en fordobling af det nuværende areal.

Et mål om 20 procent beskyttet natur i 2030 og fem nye naturnationalparker.

Verdens første klimaafgift på landbruget, som man ved genbesøg kan skrue op for.

En plan for hvordan kvælstofudledning skal reduceres, så vi kan komme iltsvindet til livs.

I DN Lemvig er vi involveret i både **trepart Limfjorden** og **trepart Nisum fjord**. I det foreløbige er det lykkedes ganske godt at nå til overensstemmelse parterne imellem i Nisum Fjord, hvorimod trepart Limfjorden ikke er kommet helt i mål på grund af at Kommune og Landbrug i Thisted og Morsø kommuner ikke har kunnet levere varen. Men overordnet er det på landsplan positivt, at vi på papiret er nået så langt. Nu følger så det svære at få stregerne på papirerne til at gå op i virkeligheden, når det virkelig gælder at skifte og handle arealer.

***Stop giftudledningen til Havet**

Siden sidste års kampagne er der fortsat problemer med Miljøstyrelsens lempelige håndtering af miljøgodkendelser fra spildevandsudledninger til havet (de såkaldte blandingszoner) fra virksomheder som IWS ved Skælskør, Koppers ved Nyborg og FMC Lemvig. Her kommer der forhåbentlig gang i processerne i den kommende tid. DN har centralt i oktober sat fokus på problemet med bl.a. helsides annoncer i landsdækkende dagblade.

***Thyborøn Havn**

Vi har været i dialog med Thyborøn Havn om udvidelser. Havnen ser sig som en stor kommende spiller i forhold til offshore vind og ønsker også roll on roll off kajanlæg på de eksisterende arealer. På sigt ønsker de en havneudvidelse syd på helt til FMC. I DN er vi ikke begejstret for denne udvidelse så tæt på et Natura 2000 område. Området er lavvandet og er et vigtigt opvækstområde for fisk og bunddyr og også betydningsfuldt i forhold til rastende fugle. Havnen er forstående over for denne problematik, og er med på at naturen i så fald skal kompenseres. Vi har også argumenteret for at havnearealerne først og fremmest skal anvendes til virksomheder i forbindelse med offshore, ikke til virksomheder der kan ligge andre steder.

***Harboøreland**

Lemvig Kommune og Visit Denmark arbejder på planer om yderligere sommerhusudvidelser på tangen. Som landet ligger nu, kan der ikke udvides i klitrækken på grund af strandbeskyttelseslinjen og klitfredninger. Men i stedet forestiller man sig attraktive grunde med udsigt til natur, og med stisystemer og shelters. Det vil kræve mere natur i området omkring Vesperne, og i den forbindelse arbejdes der med planer om at hæve vandstanden og naturgenoprette marker. Det er et arbejde der i den kommende tid vil fylde en del i vores naturpolitiske arbejde.

***Klimamål 2030-civilsamfund – Borgergruppen. Samarbejdspartnere og initiativer.**

Initiativkredsen bag gruppen og pt. aktive deltagere: Danmarks Naturfredningsforening, Frivilligcenter Lemvig, Lemvig Gymnasium, Kræftens Bekæmpelse – lokalafdelingen, SF Lemvig, Ung Lemvig, HF Nørre Nisum samt en række individuelle personer, der repræsenterer fælles havebrug, økologisk madlavning et kvæglandbrug i omstilling, en stor regional undervisningsinstitution m.fl.

Klimatoriet er tovholder på initiativerne og stiller lokaler til rådighed.

Konkrete initiativer: Oprettelse af en Repaircafe på biblioteket. Ca. 50 deltagere i et klimaarangement i Rammehallen med fokus på Grønne Nabofællesskaber, cirkeløkonomi og fra bord til jord med fokus på vores affaldssortering. Præsentation af Oskar og Oliver's Climaider på

Klimatoriet for at lære os om vores klimaaftryk og hvad nytter det at ændre adfærd.
Vores nye projekt er at skabe en række små videofilm, der viser positive klimaprojekter i Lemvig Kommune.

***Naturprisen 2025 og evt. fremover.**

Der kom desværre ingen kandidatforslag ind via Folkebladet i år. Siden 2015 har det været modellen.

Skal vi bevare prisen og fremover kun lade vores medlemmer komme med kandidatforslag?

Skal den uddeles på vores årsmøde? eller helt afskaffe den?

***Medlemsinddragelse – lokale projekter, hvor aktive medlemmer (ad hoc`ere) kan yde en indsats.**

Natur/flora tjek – en kvalitets bedømmelse af naturtype.

Fredningstjek. Der er udarbejdet en bedømmelsesliste af sekretariatet.

Stirenovering i de tre DN-fredninger i Lemvig Kommune.

Hjælpe med tilsyn af naturplejende græssende dyr.

Det lokale klimaarbejde i "Klimamål 2030 -civilsamfund".

Hjælp ved vores "Ud på tur-program" og tilrettelæggelse og turafvikling.

IT hjælp, Facebook, hjemmeside, foto.